

KNJIŽNIČNO INFORMACIJSKA ZNANJA - KIZ

Učni načrt za OŠ predvideva izvedbo KIZ najmanj 4 pedagoških ur letno za vsak oddelek.

CILJI KIZ-a

Cilji in vsebine knjižnično informacijskih znanj (KIZ) izhajajo iz temeljnih ciljev vzgojno-izobraževalnega dela. Znanja, sposobnosti in spretnosti, ki jih učenec razvije v okviru KIZ v osnovni šoli za vseživljenjsko učenje, omogočajo in spodbujajo aktivno pridobivanje kvalitetnega znanja na različnih področjih, kritično in ustvarjalno razmišljanje, izražanje čustev, misli in zaznav.

KIZ zajemajo vse elemente informacijske pismenosti s poudarkom na uporabi knjižnice in z njeno pomočjo dosegljivih informacij. Informacijska pismenost je sposobnost pridobiti, vrednotiti in uporabiti informacije iz različnih virov. Je razširjen koncept tradicionalne pismenosti, ker se veže na uporabo kateregakoli sistema znakov in vključuje razumevanje in ustvarjalno rabo informacij, posredovanih tudi s sodobno tehnologijo, sodobnimi računalniškimi in komunikacijskimi viri.

Cilji in vsebine zajemajo obdobje od 1. do 9. razreda osnovne šole. Njihovemu izvajanju so namenjene po štiri pedagoške ure letno v vsakem oddelku, kar pomeni 36 pedagoških ur v devetih letih šolanja za posamezen oddelek. Vsebine in cilji tematskih sklopov se postopno nadgrajujejo.

Knjižnična informacijska znanja izvajajo strokovni knjižnični delavci skupaj z učitelji drugih predmetnih področij. Načrtovanje in izvedba potekata skupaj na način medpredmetnega povezovanja.

Splošni cilji

Učenci razvijajo sposobnosti in veščine za samostojno uporabo knjižnice in informacijskih virov. Spoznavajo in uporabljajo:

- strategije pridobivanja informacij in razreševanja problema,
- tiskane in netiskane publikacije, njihove značilnosti in namen,
- lokacije informacij (možnosti tekočega informiranja o publikacijah, možnosti za tekoče seznanjanje z novostmi v skladu z interesi – knjižnice – posebne informacijske službe),

- organizacijo informacij, vire za splošno, specialno in tekoče informiranje (referenčna literatura, tudi periodika, katalogi, sistemi za iskanje informacij v elektronskih podatkovnih zbirkah),
- informacijsko tehnologijo kot pomembno orodje.

Ključne kompetence

Šolska knjižnica s svojimi storitvami in programom Knjižnično informacijsko znanje pri učencih razvija kompetence na treh ključnih področjih: branje, informacijska pismenost in učenje in jim pomaga dosežati postavljene cilje.

Branje

Učenci vseh starosti in sposobnosti napredujejo v razvijanju bralne sposobnosti, razvijajo bralne strategije, navade in razumejo ter sprejemajo pomen branja leposlovja, informativnih in strokovnih vsebin.

Ob koncu šolanja učenci:

- samostojno tvorijo pisna in govorna besedila in upoštevajo pravopisna oz. pravorečna pravila,
- iz prebranega oz. poslušanega besedila povzamejo bistvo in kritično presojuje sporočilo,
- tekoče berejo glasno in tiho ter prilagajajo hitrost branja zahtevam besedila,
- izberejo in uporabljajo primerno bralno in pisno strategijo,
- prebrano znajo uporabiti v različnih okoliščinah,
- samostojno izbirajo in uporabljajo knjižnično gradivo in druge informacijske vire.

Informacijska pismenost

Ob zaključku šolanja so učenci usposobljeni za opredeljevanje informacijskih problemov:

- pridobivanje, ovrednotenje in uporabo informacij za njihovo razrešitev:
- zaznajo problem,
- znajo opredeliti problem,
- poznajo možne informacijske vire in znajo izbrati primerne,
- uspešno pridobijo primerne vrste informacijskih virov,
- kritično ovrednotijo pridobljene informacije,
- učinkovito in ustvarjalno uporabijo informacije,
- razumejo gospodarski, kulturni, zakonski in družbeni pomen informacij, jih sprejemajo kot temelj vseživljenjskega učenja in jih uporabljajo etično in zakonito.

Učenje

Učenci znajo uporabljati informacijski proces pri učenju, znajo uporabljati informacijske vire različnih oblik za pridobivanje idej, za samostojno učenje in znajo izbrati primerno strategijo za obvladovanje virov v skladu z namenom in naravo učnega problema. Znajo:

- umestiti svoj predmet raziskovanja v strokovno področje, določiti medpredmetne povezave in izhodišče obravnave,
- izbrati primerne vrste in količino informacijskih virov za rešitev raziskovalnega, učnega problema,
- uporabljati sekundarne vire,
- izbrati primerne bralne strategije za pridobivanje informacij,
- izbrati in uporabljati neknjižno gradivo, tudi elektronske vire,

- uporabiti primerne tehnike učenja s tiskanimi in drugimi viri,
- izbrati primerno obliko predstavitve rešitve problema,
- ovrednotiti svoje delo in dosežek.

SPLOŠNI CILJI PO TRILETJIH

1. triletje	2. triletje	3. triletje
SPLOŠNI CILJI		
<p>V prvem VIO učenec pridobiva prve samostojne izkušnje o šolski knjižnici. Spozna namen in vlogo knjižnice. Osvoji knjižnični prostor, spozna ureditev knjižnice in jo dojema kot demokratični prostor. Zna uporabljati osnovne storitve v knjižnici. Pozna postopke samostojne izposoje in vračanja gradiva. Uporablja starostni stopnji ustrezno zbirko leposlovnega in poučnega knjižničnega gradiva, loči knjižno gradivo od neknjižnega. Pozna osnovne elemente za opredelitev in izbiro informacijskega vira. Spozna splošno knjižnico. Sodeluje v različnih oblikah aktivnosti za razvijanje branja in bralne kulture.</p>	<p>V drugem triletju učenec nadgrajuje pridobljeno znanje in širi možnost uporabe virov. Ločuje posamezne vrste knjižničnega gradiva po namembnosti. Spozna nastanek vira od ustvarjalca do uporabnika. Seznan se s fizičnimi deli knjige in drugih virov, pozna osnovne bibliografske podatke za samostojno poizvedovanje po gradivu. Spoznava lokacije informacij, osnovne sekundarne informacijske vire in jih zna uporabljati obliki, vsebini in namembnosti primerno. Spozna organizacijo informacij v katalogu in ga uporablja za osnovno informiranje o izbiri in dostopnosti virov. Aktivno se vključuje v oblike kritičnega, ustvarjalnega branja in namenske uporabe virov.</p>	<p>V zadnjem triletju učenec spoznava vlogo in pomen informacij za učenje, osebno rast in delovanje v družbi. Pozna značilnosti pojmov podatek in informacija. Pozna vire za splošno, specialno in tekoče informiranje in razume izbor iskalne strategije. Razširja vedenje o dostopnosti in organizaciji informacij v knjižničnem sistemu in zunaj njega in pozna elemente za kritično presojo lokacije informacij. Uporablja bibliografske in druge (elektronske) zbirke podatkov. Zna izbrati vire za raziskovalne, informacijske, učne in sprostitevne namene. Vire uporablja etično in zakonito (citira in navaja reference) in zmore ovrednotiti svoje delo.</p>